

NAGLĘDAĆ (25) *vb impf*

W inf: nagłędać (4), *RejKup*, *BielKron*, *RejZwierc* (2). *W pozostałych formach:* nagład-.

Oba a jasne.

inf nagłędać (3). ◇ *praes 1 sg* nagładam (3) *Mącz* (2), *Calep*, nagładam (1) *RejKup*. ◇ *2 sg* nagładasz (1). ◇ *3 sg* nagładą (2). ◇ *3 pl* nagładają (2). ◇ *praet 3 sg* [m nagładął.] f nagładala (3). ◇ *3 pl m pers* nagładali (1). *m an* [wilcy] nagładali (1). ◇ *fut 1 sg m* będzie nagładął (1). ◇ *imp 3 pl* niech nagładają (1). ◇ *part praes act* nagładając (6).

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Zagłędać; inspectare Calep, Cn; aspectare PolAnt; respicere Vulg; inspicere, introspicere Cn (16):* *Inspecto – Vftawnie nagładam. Calep 544b.*

nagłędać do czego (3): *BierEz P2v*; A dzyerząc swoy herb w ręku sobie rokołszuie. Kołyże łobie głową y tám y łam łiedząc/ Do herbu nágładaiąc *RejWiz* 167; Poddála łie włytká Hłszpánia Krześciánłkiewy wierze/ y nie łmieiá obrzezáncy dáley do Hłszpániewy nágłédác. *BielKron* 279.

nagłędać w co (4): Gółpodarż przydzie bákaiąc/ W koźde iáłli nágładaiąc *BierEz R3, O2v; Leop Eccli* 21/26; Ale Pan zámordował z łudu Betłames/ przeto iż nágładáli w Skrzynię Pánłką *BibRadz 1.Reg* 6/19; [Táki ogień łkad pali łkály twárdoziemne/ Zgádnąc myłłł Philozoph y łkry nieodmienne. Co dzień w piekło nágłédál coby wzda^m gorzało *BielawMyłł Ev*].

nagłędać dokąd (1): *Magdalena* [...] wrociwłly łie do grobu/ gorzko plakala/ powtoré ij potrzecié tam nagładala *OpecŻyw* 165.

nagłędać czym [= którędy] (3): Ołieł gdy łie był rozbolał/ Słynąc było iż vmrzeć chciál: Wilcy ze pły nágchadzáli/ Dziurámi do domu nágładáli. *BierEz P2v, O2v*; Szalony oknem będzie nágłédál w dom [Stultus a fenestra respiciet in domum]/ ále mąż náucony przed domem łthánie. *Leop Eccli* 21/26.

W przen (6) :

nagłędać w co (1): wdáiem łie łami w niebełpieczeńłtwo w ijch [kacermistrów] łieci y łamołowki nágładaiąc. *SkarŻyw* 59.

Zwroty: »do cudzego, do cudzych mieszkw nagłędać« = *kraść* (1:1): *Manticulor, Krádnę*. Do cudzych miełkw nágłédám. *Mącz* 208d; Lepiey ábył doźrzał łwego/ Niż nágłédálz do cudzego. *RejZwierc* [233].

»do garnca [czyjego] nagłędać« (1): mułiał nie ták z blifká łrogi nieprzyiaciel twoy/ o którym było łedno iáko w bálniach łlychác/ do gárcá twego nágłédác. *RejZwierc* 188.

»w kofel, [we zban] nagłędać« (1): Bo będzie drugi wolał gdzie w cieniu pod dębem leżeć/ albo w kofel nágłédác/ niźliby łie tym co łeł iemu potrzebnego albo pożythecznego páráć miał. *RejZwierc* 113; [Prawdác łeł iż Bog pomaga Ale temu kto go żáda A themuc łie niechce żédác Ktory we zban zwykł nágłédác *KorcZozm A4*].

Przen: Szpiegowác [do czego] (2) : *OrzQuin Y3v*; zrad tureckich zewłząd pełno/ y iuz tu do Polłki włyłtek nágłédá y żadna go rzecz niezátrzymá *OrzJan* 89.

nagłędać przez co [= którędy] (1): Turek Bábilonłłki Król/ z Węgier do Polłki przez Bełchkit nágłédá/ Wołochy y Tátary ná nas pogotowiu má *OrzQuin Y3v*.

2. *Spoglądać, kierować wzrok w jakimś kierunku, obserwować (6)* : Podzmy przed się naglądaiącz chociay tak łprzełaią *RejJóz* M.

naględać k(u) czemu (2): [*liszka*] Czeńto ku lwowi nágładáá/ Ni ocz go łpytác nie śmiáá. *BierEz* Q2; A tak tu kniemu [*żółtarzowi*] naględam Dziurkami przes plot zagladam. *RejKup* d7.

W przeni (3) :

naględać czego (1): [*Chrystus nakarmił chlebem tłuszcze*] Kthore iáko Ewányeliłtá piłze/ iż były ná pułtych mieyfcach/ z dáleká nágładáiac onego Bołtwá iego. *RejPos* 184v.

Zwrot: »z daleka naględać« (3): *RejAp* 184; lepiej ielth ábyłmy łie wđdy z dáleká nágładáiac bádáli á pytáli o tey głębokości thych táiemnic Páńłkich *RejPos* 149, 184v.

3. *Zachodzić, nawiedzać (3)* : Revisito, Zás nówiedzam/ nágładam/ dogładam. *Mqcz* 495c.

naględać do czego (2): náłázłoby łię y połtronnych wiele/ ktorzy pod czás do zborow náłzych nágładáią: ktorzyby nam w tym świádectwo dáli/ iáko o zwierzchności vczymy *CzechEp* 56; Ciż łtárłzi niech znáią káżdego ztych ktorzi pod ich zwierzchnością łą: do domow ich przy namniey cżterzy kroć przez rok niech nágładáią [*inspiciunto*] *ModrzBaz* 84.

Formacje współrdzenne cf GLEDAĆ.

Cf NAGLĄDAJĄCY

LW